

Yerel Eşitlik İzleme Planı

2019 - 2021

Kars

Ağustos 2018

Son güncelleme: .../.../.....

İçindekiler

KISALTMALAR	3
1. TEMEL KAVRAMLAR	4
2. YASAL ÇERÇEVE	5
2.1. Uluslararası Mevzuatta İzleme	5
2.2. Ulusal Mevzuatta İzleme.....	5
2.3. İl Düzeyinde Toplumsal Cinsiyet Eşitliğine Dair Stratejik Belgeler	7
3. TEMEL İLKELER	8
4. KARS İLİNİN MEVCUT DURUMU	8
4.1. Yerel yönetimler ve sivil katılım	8
4.2. İşgücü.....	9
4.3. Eğitim Durumu	11
4.4. Sağlık	12
4.5. Kadına Yönelik Şiddet	12
4.6. Din Hizmetleri.....	12
5. İZLEME PLANI	13
5.1. İSTİHDAM.....	13
5.2. EĞİTİM.....	15
5.3. SAĞLIK	19
5.4. SİYASİ KATILIM.....	20
5.5. KADINA YÖNELİK ŞİDDET.....	22
5.6. İNSAN / KADIN TİCARETİ	26
5.7. KENTSEL HAKLAR VE HİZMETLER.....	26
5.8. SPOR.....	29
5.9. MEDYA.....	30
5.10. DİN HİZMETLERİ.....	31
6. PLAN YÖNETİMİNE İLİŞKİN DÜZENLEMELER	32
6.1. Yerel Eşitlik İzleme Platformu.....	32
6.2. Yıllık raporlama	32
6.3. İzleme Eylem Planı Hazırlama Süreci.....	33
EKLER	34
EK-1. Yıllık İzleme Raporu Şablonu	34

KISALTMALAR

AB	Avrupa Birliği
ASPB	Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı
ASPİM	Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü
BM	Birleşmiş Milletler
CEDAW	Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi
CEİD	Cinsiyet Eşitliği İzleme Derneđi
CEMR	Avrupa Belediyeler ve Bölgeler Konseyi
DİB	Diyanet İşleri Başkanlığı
EIGE	Avrupa Cinsiyet Eşitliği Enstitüsü
GİGM	Göç İdaresi Genel Müdürlüğü
İGAM	İltica ve Göç Araştırmaları Merkezi
KEFEK	Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu
KSGM	Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü
KYK	Yüksek Öğrenim Kredi Yurtlar Kurumu
MEB	Milli Eğitim Bakanlığı
RAM	Rehberlik Araştırma Merkezi
SGDD-ASAM	Siğinmacılar ve Göçmenlerle Dayanışma Derneđi
STK	Sivil Toplum Kuruluşları
ŞÖNİM	Şiddet Önleme ve İzleme Merkezi
TÜİK	Türkiye İstatistik Kurumu

1. TEMEL KAVRAMLAR

Toplumsal cinsiyet eşitliği: Cinsiyet ayrımı gözetilmeksizin herkesin eşit hak ve olanaklardan yararlanması, cinsel kimlikler ve yönelimleri nedeniyle kimsenin ayrımcılığa maruz kalmaması olarak tanımlanabilir. Toplumsal cinsiyet eşitliği yaklaşımı, cinsiyetin eşitsizlik ve üstünlük kaynağı olamayacağını ifade etmektedir.

Yerel Eşitlik İzleme Eylem Planı: Toplumsal cinsiyet eşitliğinin izlenmesine olanak sağlayacak plan.

Sorumlu kurum/kuruluş: İzleme planında yer alan bir ya da birden çok göstergenin izlenmesinde sorumlu olan taraftır. Yerel İzleme Platformu ile eşgüdüm içinde bu işi yürütürler.

Norm: Belirli bir alandaki ilkeler bütünü. Geniş kitlelerce benimsenmiş, üzerinde uzlaşmış, toplumsal taleplerle oluşmuş, ulusal ve uluslararası mevzuatla güvence altına alınan değerlerdir.

Standart: Belirli bir alana ilişkin oluşturulmuş, ulaşılması hedeflenen asgari hedefleri tanımlamaktadır

Gösterge: Mevcut koşulları ortaya koymak, içinde bulunulan durumu tanımlamak, sosyal eğilimleri ortaya çıkarmak, politika üretim sürecinde yol göstermek, zaman ve mekan bağlamında karşılaştırma yapmak, izleme ve değerlendirmede bulunmak için kullanılan araçtır.

Veri kaynağı: Göstergelerin hangi bilgi kaynaklarından doğrulanacağını ifade eder. Her gösterge için ayrı ayrı tanımlanmıştır.

İzleme Sıklığı: İzleme Planı'nda yer alan göstergelerin ne sıklıkta izleneceğini / ölçüleceğini ifade eder.

Gösterge değerleri: Planda yer alan göstergelerin Türkiye ve il düzeyinde mevcut, ölçülen ve hedef değerleridir.

Temel alınacak veri/mevcut veri: Bir göstergenin Eylem Planı döneminin başındaki değerini ifade eder. Bu değer Eylem Planı hazırlandığında elde edilen en güncel veridir. Veriler tarihleri ile birlikte gösterilir.

Son ölçülen değer: İzleme planı uygulanma dönemi içinde ilgili göstergenin son ölçülen değeridir. Veriler tarihleri ile birlikte gösterilir.

Yerel Eşitlik İzleme Platformu: İl düzeyinde izleme planı hazırlayan ve planın izlemesini yapan mekanizmayı tanımlar. Planın hazırlanması ve uygulanmasından sorumlu kuruluş Yerel İzleme Platformudur.

Yıllık İzleme Raporu: Eylem Planı'nın dönemi boyunca her yıl üretilen ayrıntılı gösterge bazında izleme raporudur. Yıllık İzleme Planı şablonu, Eylem Planı belgesinin sonunda verilmiştir.

2. YASAL ÇERÇEVE

İzlemenin yasal dayanakları hem uluslararası hem ulusal mevzuatta yer almaktadır.

2.1. Uluslararası Mevzuatta İzleme

BM- CEDAW'a göre izleme-raporlama

Md 2. Taraf Devletler kadınlara karşı ayrımcılığın her biçimini yasaklayıp, her türlü vasıta ile ve hiç vakit kaybetmeden kadınlara karşı ayrımcılığı tasfiye etme politikası izlemeyi kabul ederler.

Md. 17. *Kadınlara Karşı Ayrımcılığın Tasfiye Edilmesi Komitesi*, izleme yapmak için periyodik raporlar hazırlar.

Md 18. *Devlet raporları*: Taraf Devletler, Komite tarafından incelenmek üzere, bu Sözleşme hükümlerine etkililik kazandırmak için aldıkları yasal, yargısal, idari ve diğer tedbirleri ve konuda kaydedilen gelişmeleri içeren bir rapor sunmayı taahhüt eder.

Binyıl Kalkınma Hedefleri¹

İzleme ve Gözden Geçirme: “Önümüzdeki 15 yıl boyunca amaçların ve hedeflerin uygulanmasında kaydedilen ilerlemelerle ilgili olarak; idari birimlerimiz ulusal, bölgesel ve küresel seviyelerde izleme ve gözden geçirme sorumluluğunu öncelikli olarak ele almaktadır.” (s.47)

AB Yol Haritası (Roadmap 2006-2010) ²

EIGE'ye üye ülkelerin toplumsal cinsiyet eşitliği politikalarını izleyerek Topluluk hedeflerini ne kadar gerçekleştirebildiklerini geliştirdiği göstergelerle raporlama ve izleme görevini veriliyor.

AB 2016-2019 Stratejik Planlama belgesi³

İzleme ve değerlendirme: Bütün uygulamaları düzenli olarak izlenecektir ve gelişmeler üye devletler tarafından raporlanacaktır. (7. Monitoring And Evaluation) İzleme Annexes 1 and 2. de belirtilen hedefler ve göstergeler temelinde yıllık olarak yapılacaktır. (s.20)

2.2. Ulusal Mevzuatta İzleme

Türkiye Büyük Millet Meclisi (TBMM) Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu (KEFEK)

KEFEK, kadın haklarının korunması ve geliştirilmesi ile kadın erkek eşitliğinin sağlanmasına yönelik olarak ulusal ve uluslararası alandaki gelişmeleri izlemek, bu gelişmeler konusunda TBMM'yi bilgilendirmek, istenildiğinde TBMM'ye sunulan kanun tasarı ve teklifleriyle kanun hükmünde kararname hakkında ihtisas komisyonlarına görüş sunmak amacıyla kurulmuştur.

¹ <http://www.un.org/millenniumgoals/>

² Communication from the Commission to the Council, the European Parliament, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions - A Roadmap for equality between women and men 2006-2010 [COM(2006) 92], <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=LEGISSUM:c10404&from=EN>

³ European Commission Directorate-General for Justice and Consumers. (2015). *Strategic Engagement for Gender Equality 2016-2019*. Luxembourg: Publications Office of the European Union. http://ec.europa.eu/antitragging/sites/antitragging/files/strategic_engagement_for_gender_equality_en.pdf

ASPB-KSGM Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Ulusal Eylem Planları

Kadına Yönelik Aile İçi Şiddetle Mücadele Ulusal Eylem Planı 2007-2010⁴

Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Ulusal Eylem Planı 2007-2010, altı hedeften oluşmaktadır. Kadınlara yönelik şiddet ile mücadele ile ilgili yasal önlemler, toplumsal cinsiyet eşitliği ve KYTCTŞ konularında farkındalık ve duyarlılık artırmaya yönelik faaliyetler, kadınların sosyo-ekonomik konumunun güçlendirilmesine yönelik düzenlemeler, şiddete maruz kalan kadınlara ve çocuklarına yönelik hizmet sunumu, sağlık hizmetlerinin düzenlenmesi ve kurumlar arası işbirliği başlıklarından oluşmaktadır. Kadınlara yönelik şiddet ile mücadele için yapılması gerekenler ve hizmetlerin iyileştirilmesi belirtilirken, uluslararası insan hakları belgelerindeki normlar açısından toplumsal cinsiyet eşitliği, şiddetsizlik ve kadınların güçlenmesi normları yer almaktadır.

Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Ulusal Eylem Planı 2012-2015

Eylem Planında 4 hedef belirlemiştir: yasal düzenlemeler, şiddeti doğuran ve pekiştiren olumsuz tutum ve davranışların ortadan kaldırılması amacıyla toplumsal cinsiyet eşitliği ve KYTCTŞ konularında toplumsal farkındalık yaratılması ve zihinsel dönüşüm, şiddete maruz kalan kadınlara ve çocuklarına yönelik sağlık hizmetleri ve kurum/kuruluşlar arasındaki işbirliği mekanizmalarını güçlendirmek. Eylem Planında izleme ve ilgili merkezlere dair 2 hedef yer almaktadır.

4.7 6284 sayılı Kanununun 14 üncü maddesi gereğince kurulması öngörülen Şiddet Önleme ve İzleme Merkezlerinin, belirlenen 14 ilde kurularak pilot uygulamaya başlamasının sağlanması.

5.2 Kadına yönelik şiddetin ulusal düzeyde izlenebilmesi için ihtiyaç duyulan araştırmaların yapılması, veri toplama standartlarının belirlenmesi, izleme göstergelerinin geliştirilmesi ve veri tabanının oluşturulması.

Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Ulusal Eylem Planı (2012-2015)'nin uygulanması, altı aylık dönemler halinde düzenlenen izleme ve değerlendirme toplantıları vasıtasıyla izlenmiştir.⁵

Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Ulusal Eylem Planı 2016-2020

Şiddetle ilgili olan üçüncü planda 5 hedef tanımlanmıştır. Mevzuat düzenlemeleri, farkındalık yaratma ve zihniyet dönüşümü, koruyucu ve önleyici hizmet sunumu ve şiddet mağdurlarının güçlenmesi, sağlık hizmetlerinin sunumu ve düzenlemesi ile kurum-kuruluşlar arasındaki işbirliği ve politika geliştirme başlıklarında yapılacak faaliyetler belirtilmiştir.

2006/17 sayılı Başbakanlık Genelgesi kapsamında, her yıl ilgili kamu kurumları, üniversiteler ve sivil toplum kuruluşlarının katılımı ile "Kadına Yönelik Şiddet İzleme Komitesi" toplantısı düzenlenmektedir. Komite bu Eylem Planında da referans verilen mekanizmalardan biridir.

Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Ulusal Eylem Planı 2008-2013

Hedef 1: Kadınların ilerlemesini sağlayacak kurumsal mekanizmalar oluşturulacak, varolan mekanizmaların kapasiteleri güçlendirilecektir.

1.8. Toplumsal cinsiyet eşitliği göstergelerinin düzenli olarak izlenmesi

⁴ Kadına Yönelik Şiddet Raporu, CEİD, 2018

⁵ Planın uygulanmasına ilişkin izleme ve değerlendirme raporları için bkz:

<http://kadininstatusu.aile.gov.tr/ulusal-eylem-planlari/izleme-ve-degerlendirme-raporlari>

Kadının Güçlenmesi Stratejisi Eylem Planı 2018-2023

İzleme ve Değerlendirme (s.21):

Bu çerçevede aşağıda ayrıntıları yer alan izleme ve değerlendirme mekanizmasının oluşturulması öngörülmektedir:

- Strateji Belgesi bölümünde yer alan her bir politika eksenine özel “hedefler” ve ayrıca Eylem Planı tablolarında yer alan her bir faaliyete ilişkin “performans göstergeleri” geliştirilmiştir. Bu araçlar, izleme ve değerlendirmeyi kolaylaştıracak ölçülebilir araçlardır.
- Eylem Planı’nda stratejiler altında yer verilen faaliyetlerin izlenmesine ilişkin bir raporlama formatı oluşturulacaktır.
- Eylem Planı’na ilişkin değerlendirmelerde bulunmak üzere sorumlu ve ilgili kurumlardan temsilcilerin katılımıyla ASPB koordinasyonunda her yıl “İzleme Toplantısı” gerçekleştirilecektir. Sorumlu kurumlar belirlenen raporlama formatı çerçevesinde hazırlayacakları raporları, belirlenecek takvime göre yılda bir kez ASPB tarafından geliştirilecek web tabanlı izleme sistemine gireceklerdir.
- Sorumlu kurumlar, her bir faaliyete ilişkin “performans göstergesi”nin gerçekleşme durumunu İzleme Toplantısı sırasında ve raporlama yoluyla sunacaklardır.
- Sorumlu kurumların sunduğu raporlar, ASPB tarafından derlenerek, yıllık “İzleme Raporu” hazırlanacaktır.
- Ayrıca Planın uygulama döneminin sona ermesine bir yıl kala, Plan çerçevesinde Türkiye’de kadınların güçlenmesine yönelik yürütülen çalışmaları bütüncül bir bakış açısıyla değerlendirmeye ve envanterini çıkarmaya yönelik bir etki analizi çalışması yapılacaktır. Söz konusu etki analizi çalışmasında, her bir politika eksenine özel olarak belirlenen “hedefler”e ulaşıp ulaşılmadığı analiz edilecektir.
- Etki analizi çalışması sonucu ortaya çıkan öneriler, Strateji Belgesi ve Eylem Planı’nın 2023 sonrası için güncelleme çalışmalarında girdi olarak kullanılabilir.

2.3. İl Düzeyinde Toplumsal Cinsiyet Eşitliğine Dair Stratejik Belgeler

Kars ilinde toplumsal cinsiyet eşitliğini sağlamak için oluşturulan 2 eylem planı bulunmaktadır. Bunlar: Kars belediyesi yerel eşitlik stratejik planı (2013-2015) ile sekreteryası ŞÖNİM tarafından yürütülen, Kars Valiliği Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Kars il eylem planı (2018 - 2021). Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Kars il eylem planının hazırlanmasında temel alınan mevzuat; Türkiye Cumhuriyeti Anayasası, T.C. Anayasası’nın 90. Maddesi “Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun (6284), 6284 sayılı kanunun uygulama yönetmeliği, Şiddet Önleme ve İzleme Merkezleri Hakkında Yönetmelik Kadın Konukevlerinin Açılması ve İşletilmesi Hakkında Yönetmeliktir. Bunlara ilaveten Kadına yönelik şiddetle mücadelede önemli bir belge olan 4 Temmuz 2006 tarihinde Başbakanlık 2006/17 sayılı genelgesi Kars Valiliği’ni Kars İl Eylem Planı hazırlamak üzere harekete geçiren temel mevzuatlardan biridir. Başbakanlık Genelgesi valiliklere namus adına işlenen cinayetlerin önlenmesi için komite oluşturma ve kadına yönelik şiddetle mücadele etmek için görevler vermektedir. Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü’nün hazırladığı “Kadına Yönelik Aile İçi Şiddetle Mücadele Ulusal Eylem Planı (2007-2010)” da il eylem planı hazırlanırken göz önünde bulundurulmuş bir diğer belgedir.

Hem Kars İli Yerel Eşitlik Stratejik Planı (2013-2015) hem de Kars İli Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Eylem Planı (2018 - 2021) katılımcı bir biçimde hazırlanmıştır.

Kars Belediyesi, Kadın Dostu Kentler Projesi kapsamında, toplumsal cinsiyet eşitliğinin gelişmesi ve şiddet ile mücadele açısından önemli adımlar atılmasına aracılık etmiştir. Kars Belediyesi, Avrupa Belediyeler ve Bölgeler Konseyi (CEMR) tarafından hazırlanan Avrupa Yerel Yaşamda Kadın-Erkek

Eşitliği Şartı'nı imzalamış belediyelerden biridir. Şart'ın girişinde yer alan "Kadın- erkek eşitliğini temel bir hak olarak ele alan söz konusu Şartı imzalayan Belediyeler, tüm yetki ve sorumluluk alanlarında bu hakkın hayata geçirilmesini de taahhüt ederler. Türkiye'de Avrupa Yerel Yaşamda Kadın Erkek Eşitliği Şartı'nı 1397 belediye sadece 23'ü imzaladı. Kars Belediyesi, Avrupa Belediyeler ve Bölgeler Konseyi (CEMR) tarafından hazırlanan Avrupa Yerel Yaşamda Kadın-Erkek Eşitliği Şartı'nı imzalamış belediyelerden biridir.

3. TEMEL İLKELER

Yerel İzleme Planının temel ilkeleri şunlardır:

- Toplumsal cinsiyet eşitliğinin güçlenmesine katkı sunar.
- Yerel paydaşların katılımı ile hazırlanır ve uygulanır.
- İlin/mekânın ihtiyaçlarını önceliklendirir.
- Kurumların değil ilin izleme planıdır.
- İsteyen tüm taraflar plana ilişkin belgelere/raporlara ulaşabilir, açıklık her aşamada uygulanır.
- Tüm karar alma süreçlerinde şeffaflık esastır.

Planın işlerlik kazanması için proje uygulama illerinde Yerel Eşitlik İzleme Platformlarının oluşturulması ve işleyişine ilişkin temel ilkelerin paydaşların katılımı ile belirlenmesi esastır.

4. KARS İLİNİN MEVCUT DURUMU

Kars ilinin mevcut durumunu ortaya koymak için Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), Serhat Kalkınma Ajansı, Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) verilerinden yararlanılmış, ilgili kurumların web siteleri taranmıştır. Bu kapsamda yerel yönetimlerde kadın temsili, işgücüne katılım ve eğitim göstergelerine bakılmıştır.

4.1. Yerel yönetimler ve sivil katılım

Belediye meclisinde kadın sayısı ve oranı Tablo 1'de yer almaktadır. Kars'da 25 meclis üyesinden 23'ü erkek, 2'si kadındır. Kars kadınların meclis temsilinde Türkiye ortalamasının altında yer almaktadır.

Tablo 1 Belediye Meclisinde Kadın Sayısı ve Oranı (2017 itibarıyla)

	Kadın	Erkek	% Kadın
Kars	2	23	8,0%
Türkiye	2.198	18.300	10,7%

Kars Belediyesi eşitlik çalışmalarıyla doğrudan ilgilenen birim bulunan 14 belediyeden biridir.

Türkiye'de Eşitlik Birimi Olan Belediyeler (2017)

- 1) Beşiktaş Belediyesi Eşitlik Birimi
- 2) Beylikdüzü Belediyesi Toplumsal Eşitlik Birimi
- 3) Çankaya Belediyesi Eşitlik ve Farkındalık Birimi
- 4) Eskişehir Büyükşehir Belediyesi Eşitlik Birimi
- 5) Gaziantep Büyükşehir Belediyesi Eşitlik Birimi

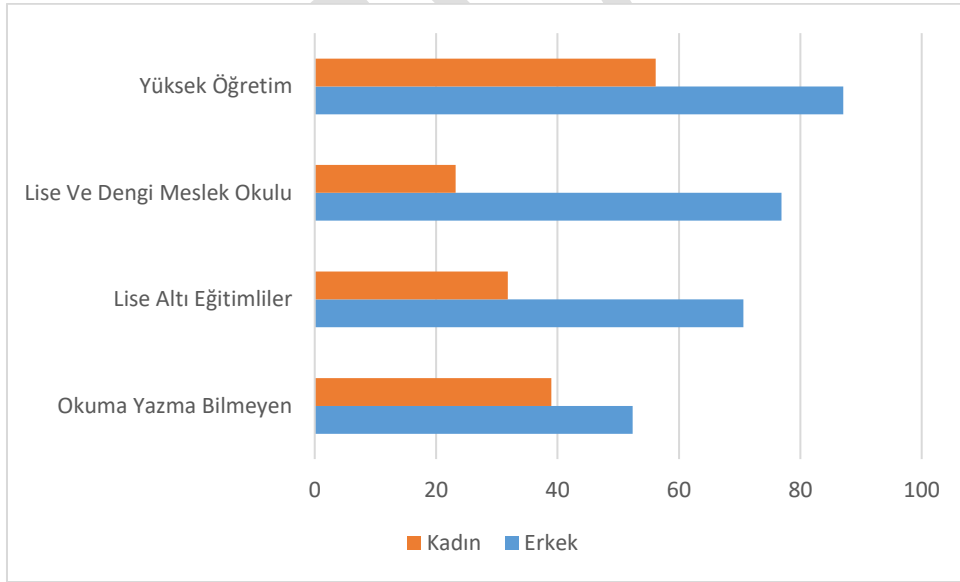
- 6) İzmir Büyükşehir Belediyesi Kadın Erkek Eşitliği Birimi
- 7) Kadıköy Belediyesi Toplumsal Eşitlik Birimi
- 8) Karabağlar Belediyesi Kadın Erkek Eşitliği Birimi
- 9) Kars Belediyesi Kadın Çalışmaları Birimi
- 10) Nilüfer Belediyesi Eşitlik Birimi
- 11) Muratpaşa Belediyesi Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Birimi
- 12) Odunpazarı Belediyesi Eşitlik Birimi
- 13) Şişli Belediyesi Toplumsal Eşitlik Birimi
- 14) Trabzon Büyükşehir Belediyesi Yerel Eşitlik Birimi

4.2. İşgücü

TÜİK 2017⁶ verilerine göre Türkiye’de işgücüne katılma oranı %58’dir. Türkiye genelinde erkeklerin işgücüne katılma oranı %78,2 iken kadınların oranı %37,6’dır. Ağrı-Kars-Iğdır-Ardahan’ın bulunduğu TRA2 bölgesinde, erkeklerin işgücüne katılım oranı %72,7, kadınların işgücüne katılım oranı ise %34,4’tür. Bölge ortalaması, Türkiye ortalamasının altında seyretmektedir.

TRA2 bölgesi için eğitim durumuna göre işgücüne katılım oranları incelendiğinde; okuma yazma bilmeyen erkeklerde işgücüne katılım oranı %52,4 kadınlarda %39, lise altı eğitilmiş erkeklerde %70,6 kadınlarda %31,8, lise ve dengi meslek okullarından mezun erkeklerde %76,9 kadınlarda %23,2, yükseköğrenim mezunu erkeklerde %87,1 kadınlarda %56,2’dir. Eğitim düzeyi yükseldikçe kadınların işgücüne katılım oranı da yükselmektedir.

Şekil 1 TRA2 Bölgesinde İşgücüne Katılım/CinsiyeteGöre

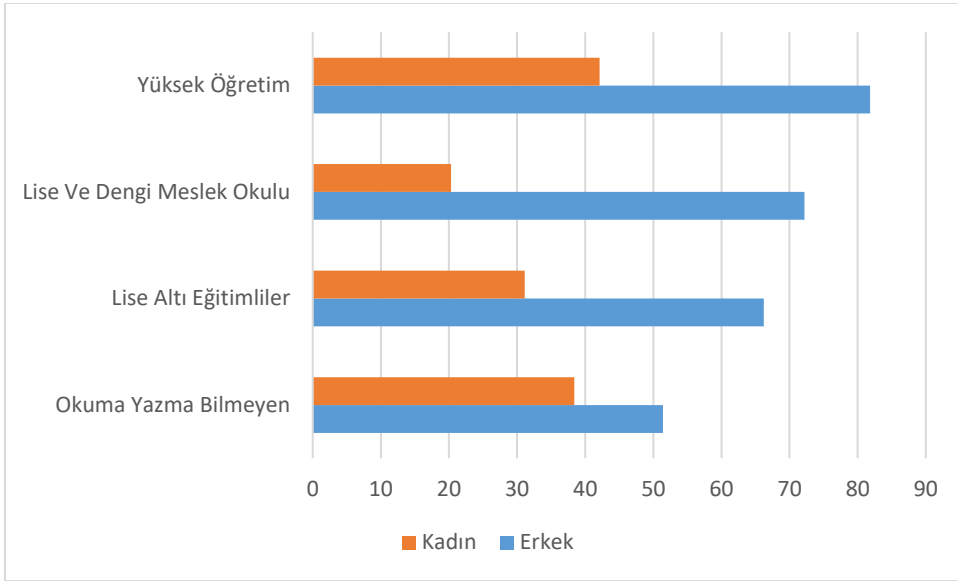


Türkiye genelinde istihdam edilenlerin oranı 2017 itibarıyla %51,5’tir. Erkeklerde bu oran %70,7 kadınlarda ise %32,2 olarak gerçekleşmiştir. Kars genelinde istihdam oranı %55,5’tir. TRA2 bölgesine bakıldığında, erkeklerin istihdam oranı %68,3 iken, kadınların istihdam oranı %32,7’dir. Eğitim durumlarına göre istihdam oranları incelendiğinde; okuma yazma bilmeyen erkeklerde istihdam oranı %51,4 kadınlarda %38,4, lise altı eğitilmiş erkeklerde %66,2 kadınlarda %31,1, lise ve dengi meslek

⁶ TÜİK İşgücü İstatistikleri Bölgesel sonuçlar, <https://biruni.tuik.gov.tr/medas/?kn=102&locale=tr>

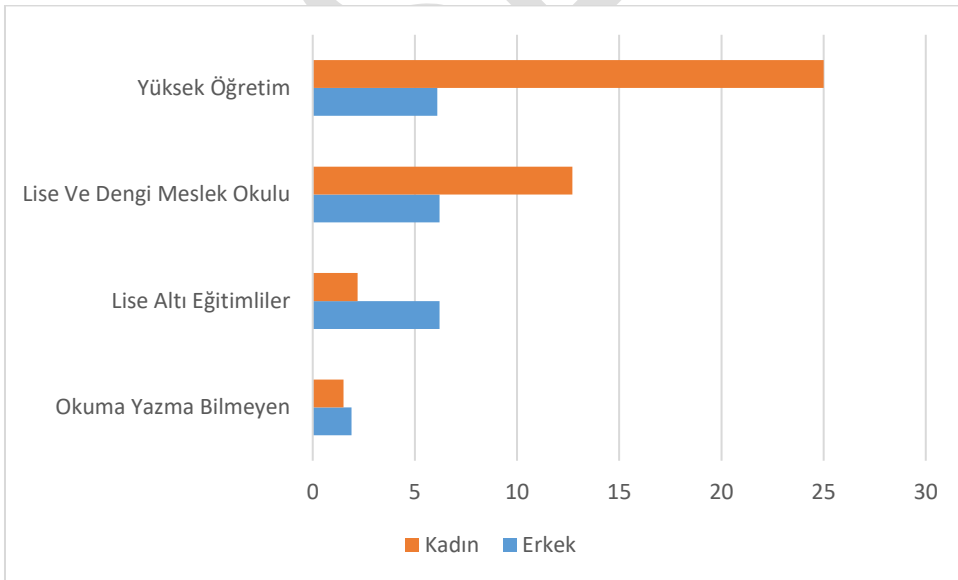
okullarından mezun erkeklerde %72,2 kadınlarda %20,3, yükseköğrenim mezunu erkeklerde %81,8 kadınlarda 42,1'dir.

Şekil 2 TRA2 İstihdam Oranı/Cinsiyete Göre



Türkiye genelinde 2017 itibarıyla işsizlik oranı %11,1'dir. Erkek işsizlik oranı %9,6 kadın işsizlik oranı ise %14,4'tür. TRA2 bölgesinde işsizlik oranı erkeklerde %6,1 iken kadınlarda %5,1'dir. Bu konu eğitim durumlarına göre ele alındığında; okuma yazma bilmeyen erkeklerde işsizlik oranı %1,9 kadınlarda %1,5, lise altı eğitimli erkeklerde %6,2 kadınlarda %2,2, lise ve dengi meslek okullarından mezun erkeklerde %6,2 kadınlarda %12,7, yükseköğrenim mezunu erkeklerde %6,1 kadınlarda %25'tir.

Şekil 3 TRA2 İşsizlik Oranı/Cinsiyete Göre

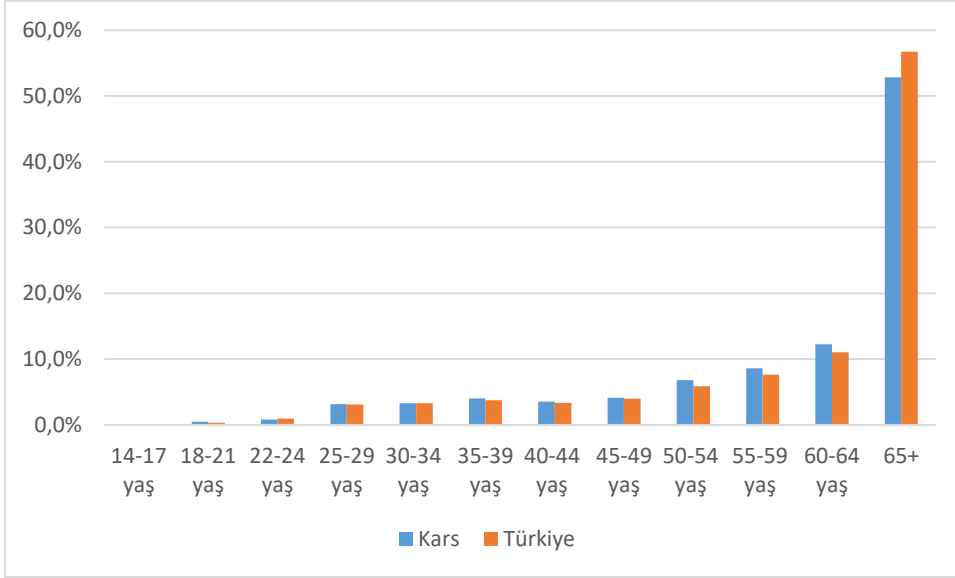


TRA2 bölgesinde yüksekokul mezunu kadınların işgücüne daha fazla katılmakla birlikte yüksekokul mezunu erkeklerle arada %29,9'luk bir fark olduğu, yine yüksekokul mezunu kadınlarda işsizlik oranının yüksekokul mezunu erkeklere göre daha yüksek düzeyde seyrettiği görülmektedir.

4.3. Eğitim Durumu

TÜİK 2017 verilerine göre Türkiye’de 15 yaş üstü kadınların 6,5’i, erkeklerin ise 1,2’si okuryazar değildir. Kars’ta bu oranlar sırasıyla %13,8 ile %2,3’tür. Okuma yazma bilmeyen kadınların yaşa göre dağılımı Kars ve Türkiye karşılaştırmalı olarak Şekil 4’de gösterilmektedir. Türkiye’de olduğu gibi Kars’ta da okuryazar olmamak yaşla ilgili görünmektedir.

Şekil 4 Okuryazar olmayan kadınların yaşa göre dağılımı



TÜİK 2017 verilerine 15 yaş ve üstü nüfusun eğitim durumu Tablo 3’de yer almaktadır. Buna göre 15 yaş üstü kadınların %13,6’sı, erkeklerin %2,3’ü okuryazar değildir. İlköğretim ve daha alt düzeylerdeki eğitimlerde kadınların oranı daha fazla iken, daha üst düzeylerde erkek oranı artmaktadır. Kars ili eğitim göstergelerini toplumsal cinsiyet eşitliği çerçevesinde, Türkiye ortalamasına göre değerlendirdiğimizde daha olumsuz bir tablo karşımıza çıkmaktadır.

Tablo 2 Son bitirilen eğitim düzeyi (TÜİK 2017)

	Kars		Türkiye	
	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın
Okuma Yazma Bilmeyen	2,3%	13,6%	1,2%	6,4%
Okuma Yazma Bilen Fakat Bir Okul Bitirmeyen	4,4%	8,8%	2,8%	7,4%
İlkokul	20,8%	25,7%	19,9%	27,1%
İlköğretim	21,0%	13,3%	16,6%	12,0%
Ortaokul Veya Dengi Meslek Ortaokul	15,3%	11,6%	14,3%	11,1%
Lise Ve Dengi Meslek Okulu	22,2%	14,9%	26,1%	19,7%
Yüksek Lisans (5 Veya 6 Yıllık Fakülteler Dahil)	0,9%	0,6%	1,7%	1,3%
Yüksekokul Veya Fakülte	11,6%	9,6%	16,5%	13,8%
Doktora	0,3%	0,2%	0,4%	0,3%
Bilmeyen	1,2%	1,6%	0,7%	0,8%
Toplam	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

2016-17 yılı itibarıyla Türkiye'deki 3-5 yaş net okullulaşma oranı %35,5'dir. Kars'da 3-5 yaş okullaşma oranı %30,7'dir.

Kars'ta MEB'e bağlı 41 öğrenci pansiyonu bulunmaktadır. Pansiyonda kalan kız öğrenci sayısı 3430 iken erkek öğrenci sayısı 3261'dir. Bölgenin diğer illerinde Ağrı'da 50, Ardahan'da 21, Iğdır'da 15 pansiyonlu okul öğrencilere hizmet vermektedir⁷.

4.4. Sağlık

2016 verilerine göre Türkiye'de bebek ölüm hızı binde 10'dur. Kars'ta 2010 yılında binde 12.8 olan bebek ölüm oranı 2015 yılında binde 15.2'ye yükselmiştir. Kars ilinde 2016 yılında ölen bebeklerin 21'i oğlan 23'ü kız çocuğudur. Bölgedeki iller içinde en yüksek bebek ölüm oranı Ağrı'da görülmektedir. Ağrı'da bebek ölüm oranı 2015 itibarıyla binde 15.2 düzeyindedir⁸.

4.5. Kadına Yönelik Şiddet

KSGM-HÜNEE (2015) araştırmasına göre Türkiye'de fiziksel şiddete maruz kalanların oranı %35,5'dir. Şiddete maruz kalanların sadece %11'i kurumlara başvurmuştur. İl düzeyinde bu veri bulunmamaktadır.

Türkiye'de 2016 yılı itibarıyla 16-17 yaş arası kız çocuk evliliğinin en yüksek olduğu il %15.7 ile TRA2 illerinden olan Ağrı'dır. Bölgenin diğer illerinde 16-17 yaş arası kız çocuk evlilik oranları Kars'ta yüzde 12, Ardahan'da yüzde 10.7 ve Iğdır'da yüzde 9.1'dir⁹. Kars ilinde 15-19 yaş arası doğum oranı binde 48'dir.¹⁰

TÜİK verilerine göre, 2017 yılında Kars'ta, 15-19 yaş doğum yapan 645 kişi, 15 yaş altı doğum yapan 10 kişi bulunmaktadır.

Kars'ta ASPB bağlı ŞÖNİM hizmet vermektedir; ancak sığınmaevi bulunmamaktadır.

4.6. Din Hizmetleri

Din hizmetleri Diyanet İşleri Başkanlığı (DİB) tarafından yürütülmektedir. DİB karar mekanizmalarında erkeklerin ağırlıklı olduğu görülmektedir. DİB bünyesinde bulunan 37 daire başkanının 7'si kadındır. Din İşleri Yüksek Kurulu Uzman/Uzman yardımcılarının 46'sı erkek 1'i kadındır. 81 il müftüsünün tamamı erkektir, 177 il müftü yardımcısının 20'si kadındır. Kars iline bakıldığında müftülük bünyesindeki şube müdürlerinin 3'nün de erkek olduğu görülmektedir.

⁷ MEB, Milli Eğitim İstatistikleri, Örgün Eğitim 2016-2017, Ankara: MEB Yayınları, 2017.

⁸ TRA2 TRA2 Bölgesi Kadın Profili Araştırması, Serhat Kalkınma Ajansı, 2017, Erişim Tarihi 25.07.2018
<http://www.serka.gov.tr/yayinlar/kadinprofili/>

⁹ TRA2 Bölgesi Kadın Profili Araştırması, Serhat Kalkınma Ajansı, 2017, Erişim Tarihi 25.07.2018
<http://www.serka.gov.tr/yayinlar/kadinprofili/>

¹⁰ TÜİK Nüfus ve Evlenme İstatistiklerinden hesaplanmıştır. 15-19 yaş arası doğumlar/15-19 yaş arası kadın nüfus.

5. İZLEME PLANI

5.1. İSTİHDAM

Norm	Gösterge	Veri Kaynağı	İzleme Sıklığı	Sorumlu Kurum / Kuruluş	Gösterge Değerleri			
					Temel alınacak veri / mevcut veri		Son ölçülen değer	
					TR	TRA2	TR	TRA2
<ul style="list-style-type: none">• Çalışma hakkı• İnsan onuruna saygı• Ayrımcılık yasağı• Hukukî eşitlik ilkesi• Toplumsal cinsiyet eşitliği	1. İşgücü (bin) ve işgücüne katılım oranı	TÜİK İşgücü İstatistikleri	Yılda bir		E: 20.875; %78,2 K: 9.948; %37,6 (2017)	E: 252; %72,7 K: 110; %34,4 (2017)	E: [sayı]; %[oran] K: [sayı]; %[oran] [ölçüm yılı]	E: [sayı]; %[oran] K: [sayı]; %[oran] [ölçüm yılı]
<ul style="list-style-type: none">• Çalışma hakkı• İnsan onuruna saygı• Ayrımcılık yasağı• Hukukî eşitlik ilkesi• Toplumsal cinsiyet eşitliği	2. İşgücü dışında kalanların nedenlerine göre sayı (bin) ve oranları							
	a. iş aramayıp çalışmaya hazır olan	TÜİK İşgücü İstatistikleri	Yılda bir		E: 486; %8,4 K: 1.058; %6,4 (2017)	E: 8 ; %8,5 K: 17; %8,1 (2017)		
	b. ev işleriyle meşgul				E: - ; %0,0 K: 9.917; %60,1 (2017)	E: -; %- K: 117; %55,5 (2017)		
	c. eğitim ve öğretime devam ediyor				E: 2.204; %37,9 K: 2.263; %13,7 (2017)	E: 28; %29,8 K: 29; %13,7 (2017)		
	d. emekli				E: 1.634; %28,1 K: 678; %4,1 (2017)	E: 8; %8,5 K: 1; %0,5 (2017)		
<ul style="list-style-type: none">• Çalışma hakkı• Eşitlik ilkesi• Çalışanlara eşit muamele• Ayrımcılık yasağı (çoklu ayrımcılıkla mücadele)• Toplumsal cinsiyet eşitliği	3. İstihdam (bin) ve istihdam oranı	TÜİK İşgücü İstatistikleri	Yılda bir		E: 18.866; %70,7 K: 8.519; %32,2 (2017)	E: 237; %68,3 K: 105; %32,7 (2017)		
<ul style="list-style-type: none">• Çalışma hakkı• İnsan onuruna saygı	4. İşteki durum göre istihdam (bin) ve istihdam içindeki payı							
	a. ücretli, yevmiyeli	TÜİK İşgücü İstatistikleri	Yılda bir		E: 13.101; %69,3 K: 5.276; %63,5 (2016)	E: .117; %45,7 K: 26; %21,5 (2016)		

Norm	Gösterge	Veri Kaynağı	İzleme Sıklığı	Sorumlu Kurum / Kuruluş	Gösterge Değerleri			
					Temel alınacak veri / mevcut veri		Son ölçülen değer	
					TR	TRA2	TR	TRA2
<ul style="list-style-type: none"> Ayrımcılık yasağı (çoklu ayrımcılıkla mücadele) Toplumsal cinsiyet eşitliği Filî eşitlik ilkesi 	b. kendi hesabına çalışan / işveren				E: 4,928; %26,1 K: 846; %10,1 (2016)	E: 98; %38,3 K: 7; %5,8 (2016)		
	c. ücretsiz aile işçisi				E: 864; %4,6 K: 2.190; %26,3 (2016)	E: 42; %16,4 K: 88; %72,7 (2016)		
<ul style="list-style-type: none"> Çalışma hakkı Eşitlik ilkesi Çalışanlara eşit muamele Ayrımcılık yasağı (çoklu ayrımcılıkla mücadele) Toplumsal cinsiyet eşitliği 	5. Kayıtdışı istihdam sayısı (bin) ve kayıtdışı istihdam oranı							
	a. tarımda kayıtdışı istihdam ve kayıtdışı istihdam oranı	TÜİK İşgücü İstatistikleri	Yılda bir		E: 2.108; %72,2 K: 2.247; %94,3 (2016)	E: 105; %88,2 K: 90; %99,0 (2016)		
	b. tarım dışında kayıtdışı istihdam ve kayıtdışı istihdam oranı				E: 3.324; %20,8 K: 1.432; %24,2 (2016)	E: 52; %37,7 K: 12; %40,0 (2016)		
<ul style="list-style-type: none"> Çalışma hakkı Çalışanlara eşit muamele Ayrımcılık yasağı 	6. Ekonomik sektörlere göre istihdam (bin) ve istihdam içindeki payı							
	a. Tarım	TÜİK İşgücü İstatistikleri	Yılda bir		E: 2.920; %15,5 K: 2.384; %28,7 (2016)	E: 119; %46,2 K: 91; %75,0 (2016)		
	b. Sanayi				E: 5.961; %31,6 K: 1.322; %15,9 (2016)	E: 47; %18,3 K: 2; %2,0 (2016)		
	c. Hizmetler				E: 1.012; %53,0 K: 4.606; %55,4 (2016)	E: 91; %35,6 K: 28; %23,0 (2016)		
<ul style="list-style-type: none"> Çalışma hakkı. İnsan onuruna saygı Ayrımcılık yasağı Eşitlik ilkesi Toplumsal cinsiyet eşitliği 	7. İşsizler (bin) ve işsizlik oranı							
	a. Tarım dışı işsizler ve işsizlik oranı	TÜİK İşgücü İstatistikleri	Yılda bir		E: 1.759; %10,9 K: 1.007; %18,1 (2016)	E: %... K: %...		
	b. 20-24 yaş arası işsizler ve işsizlik oranı				E: 389; %18,7 K: 375; %29,5 (2017)	E: 5; %10,6 K: 2; %14,0 (2016)		
	c. Genişletilmiş tanıma göre işsizler ve işsizlik oranı				E: 2.590; %13,7 K: 2.501; %30,1 (2016)	E: 60; %23,4 K: 51; %42,1 (2016)		
<ul style="list-style-type: none"> Çalışma hakkı İnsan onuruna saygı 	8. İşsizler ve Mesleki Eğitim							
	a. Kayıtlı işsizler	İŞKUR İstatistikleri	Yılda bir		E: 1.237; %... K: 1.135; %...	E: 5; %55,6 K: 4; %44,4		

Norm	Gösterge	Veri Kaynağı	İzleme Sıklığı	Sorumlu Kurum / Kuruluş	Gösterge Değerleri			
					Temel alınacak veri / mevcut veri		Son ölçülen değer	
					TR	TRA2	TR	TRA2
<ul style="list-style-type: none"> Ayrımcılık yasağı Eşitlik ilkesi Toplumsal cinsiyet eşitliği 	b. İşe yerleştirilenler ve işsizler içindeki oranı				(2016)	(2016)		
					E: 542; %43,8 K: 247; %21,8 (2016)	E: 1.4; %71,4 K: 0.4; %28,6 (2016)		
	c. Mesleki eğitime katılanlar				E: 41; %34,5 K: 78; %65,5 (2016)	E: 0,03; %13,2 K: 0,2; %86,8 (2016)		
<ul style="list-style-type: none"> Örgütlenme hakkı İnsan onuruna saygı 	9. İşçi sendika üye sayısı (bin) ve üyelik oranı	ÇSGB istatistikleri	Yılda bir		E: 1130; %12,1 K: 234; %7,1	E: 0,2; %18,3 K: 2; %9,9 (2016)		

5.2. EĞİTİM

Norm	Gösterge	Veri Kaynağı	İzleme Sıklığı	Sorumlu Kurum / Kuruluş	Gösterge Değerleri			
					Temel alınacak veri / mevcut veri		Son ölçülen değer	
					TR	İl	TR	İl
<ul style="list-style-type: none"> Eğitim hakkı Eşitlik/Toplumsal cinsiyet eşitliği Ayrımcılık görmeme hakkı 	1. Genel nüfus içinde okuryazar kadın ve erkek sayısı (bin) ve oranı (15+ yaş)	TÜİK Ulusal Eğitim İstatistikleri	Yılda bir		E: 29.818; %96,9 K: 28.395; %91,6 (2017)	E: 104; %96,5 K: 84; %84,8 (2017)	E: [sayı]; %[oran] K: [sayı]; %[oran] [ölçüm yılı]	E: [sayı]; %[oran] K: [sayı]; %[oran] [ölçüm yılı]
<ul style="list-style-type: none"> Eğitim hakkı Eşitlik/Toplumsal cinsiyet eşitliği Ayrımcılık görmeme hakkı 	2. Okul öncesi okullaşma oranı	MEB istatistikleri	Yılda bir		E: %35,9 K: %35,1 (2016-2017)	E: %31,95 K: %31,99 (2016-2017)		
	a. Okul öncesi net okullaşma oranı (3-5 yaş)				E: %46,2 K: %45,1 (2016-2017)	E: %40,87 K: %39,57 (2016-2017)		
	b. Okul öncesi net okullaşma oranı (4-5 yaş)				E: 60,1 K: %57,4 (2016-2017)	E: 47,58 K: %42,77 (2016-2017)		
	c. Okul öncesi net okullaşma oranı (5 yaş)							

Norm	Gösterge	Veri Kaynağı	İzleme Sıklığı	Sorumlu Kurum / Kuruluş	Gösterge Değerleri			
					Temel alınacak veri / mevcut veri		Son ölçülen değer	
					TR	İl	TR	İl
<ul style="list-style-type: none"> Eğitim Hakkı Eşitlik/Toplumsal cinsiyet eşitliği Ayrımcılık görmeme hakkı 	3. Ortaöğretim düzeyinde kız / erkek okullaşma oranı							
	a. Ortaöğretim düzeyinde net okullaşma oranı	MEB istatistikleri	Yılda bir		E: %82,7 K: %82,4 (2016-2017)	E: %65,83 K: %68,63 (2016-2017)		
	a1. Genel ortaöğretim düzeyinde net okullaşma oranı				E: %38,2 K: %42,2 (2016-2017)	E: %32,53 K: %38,96 (2016-2017)		
	a2. Mesleki ve teknik ortaöğretim düzeyinde net k/e okullaşma oranı				E: %44,5 K: %40,2 (2016-2017)	E: %33,29 K: %29,67 (2016-2017)		
<ul style="list-style-type: none"> Eğitim hakkı Eşitlik/Toplumsal cinsiyet eşitliği Dönüştürücü eşitlikten yararlanma hakkı Çalışma hakkı 	4. Tematik Meslek Liseleri kayıtlı / mezun öğrenciler arasında kız ve erkek öğrenci sayısı (bin) ve oranları							
	a. Mesleki ve teknik ortaöğretime kayıtlı öğrenciler	TÜİK Ulusal Eğitim İstatistikleri	Yılda bir		E: 1.494; %55,0 K: 1.220; %45,0 (2016-2017)			
	b. Mesleki ve teknik ortaöğretimden mezunlar				E: 259; %50,2 K: 257; %49,8 (2016-2017)			
<ul style="list-style-type: none"> Eğitim hakkı Eşitlik/Toplumsal cinsiyet eşitliği Ayrımcılık görmeme hakkı 	5. Açık ortaöğretimde kayıtlı öğrenciler arasında k/e öğrenci sayısı (bin) ve oranları							
	a. Açık öğretim ortaokulu	MEB istatistikleri	Yılda bir		E: 77.124; %39,0 K: 121.745; %61,0 (2016-2017)	E: 161, %38,8 K: 254; %61,2 (2016-2017)		
	b. Mesleki ve teknik açık öğretim okulu				E: 146.026; %66,5 K: 73.466; %33,5 (2016-2017)			
	c. Açık öğretim lisesi				E: 902.126; %58,0 K: 652.812; %42,0 (2016-2017)	E: 2877; %66,2 K: 1469; %33,8 (2016-2017)		
	d. Mesleki açık öğretim lisesi				E: 73 %33,5 K: 146 % 66,5 (2016-2017)			
	e. Açık öğretim imam hatip lisesi				E: 51.717; %37,2 K: 87.085; %62,8 (2016-2017)			
<ul style="list-style-type: none"> Eğitim hakkı Eşitlik/Toplumsal cinsiyet eşitliği 	6. Yükseköğretimde eğitim ve öğretim alanlarına göre ön lisans, yüksek lisans, doktora öğrencileri arasında kadın ve erkek sayısı (bin) ve oranları							
	a. Önlisans örgün öğretimde kayıtlı	YÖK istatistikleri	Yılda bir		E: 452; %58,2 K: 324; %41,8 (2016-2017)			

Norm	Gösterge	Veri Kaynağı	İzleme Sıklığı	Sorumlu Kurum / Kuruluş	Gösterge Değerleri			
					Temel alınacak veri / mevcut veri		Son ölçülen değer	
					TR	İl	TR	İl
<ul style="list-style-type: none"> • Dönüştürücü eşitlikten yararlanma hakkı • Çalışma hakkı 	b. Önlisans ikinci öğretimde kayıtlı				E: 214; %66,7 K: 107; %33,3 (2016-2017)			
	c. Meslek yüksekokul					E: 748; %47,5 K: 827; %52,5		
	d. Lisans örgün öğretimde kayıtlı				E: 903; %49,2 K: 932; %50,8 (2016-2017)	E:1270; %47,4 K: 1407; %52,6		
	e. Lisans ikinci öğretimde kayıtlı				E: 250; %58,3 K: 179; %41,7 (2016-2017)			
	f. Yüksekokul					E: 164; %58,4 K: 117; %41,6		
	g. Yüksek lisans örgün öğretimde				E: 225; %57,2 K: 168; %42,8 (2016-2017)			
	h. Yüksek lisans ikinci öğretimde kayıtlı				E: 31; %78,4 K: 8; %21,6 (2016-2017)			
	i. Doktorada kayıtlı				E: 55; %57,4 K: 40; %42,6 (2016-2017)			
<ul style="list-style-type: none"> • Eğitim hakkı • Eşitlik/Toplumsal cinsiyet eşitliği • Dönüştürücü eşitlikten yararlanma hakkı • Çalışma hakkı 	7. Yaygın eğitim kursiyerlerinin kurum türüne ve cinsiyete göre dağılımı							
	a. Yaygın eğitim kurumlarının kursiyerleri arasında kadın ve erkek sayı ve oranları	MEB istatistikleri TÜİK	Yılda bir		E: 5.050.259; %51,2 K: 4.813.854; %48,8 (2016-2017)	E: 39.358; %63,9 K: 22.219; %36,1 (2013-2014)		
	b. Mesleki eğitim merkezi kursiyerleri arasında kadın ve erkek sayı ve oranları				E: 185.818; %82,8 K: 38.581; %17,2 (2016-2017)	E: 176; %82,2 K: 38; %17,8 (2013-2014)		
	c. Halk Eğitim Merkezi kursiyerleri arasında kadın ve erkek sayı ve oranları				E: 3.393.446; %46,2 K: 3.954.941; %53,8 (2016-2017)	E: 10.894; %54,3 K: 9.166; %45,7 (2013-2014)		

Norm	Gösterge	Veri Kaynağı	İzleme Sıklığı	Sorumlu Kurum / Kuruluş	Gösterge Değerleri			
					Temel alınacak veri / mevcut veri		Son ölçülen değer	
					TR	İl	TR	İl
	d. Turizm Eğitim Merkezi kursiyerleri arasında kadın ve erkek sayı ve oranları				E: 384; %87,5 K: 55; %12,5 (2016-2017)			
	e. Bilim ve Sanat Merkezi (Üstün veya Özel Yetenekliler) kursiyerleri arasında kadın ve erkek sayı ve oranları				E: 12.303; %50,6 K: 11.988; %49,4 (2016-2017)	E: 9; %52,9 K: 8; %47,1 (2013-2014)		
	f. Meslek Kursları (3308 sayılı yasaya göre) kursiyerleri arasında kadın ve erkek sayı ve oranları				E: 51.549; %64,5 K: 28.361; %35,5 (2016-2017)	E: 2; %4,6 K: 42; %95,4 (2013-2014)		
	8. Temel örgün eğitim kademeleri ve okul ayrımında öğretmenlerin cinsiyete göre dağılımı							
<ul style="list-style-type: none"> Eğitim hakkı Eşitlik/Toplumsal cinsiyet eşitliği Dönüştürücü eşitlikten yararlanma hakkı Çalışma hakkı 	a. Okulöncesi	MEB istatistikleri	Yılda bir		E: 2.288; %5,9 K: 36.675; %94,1 (2016-2017)	E: 8; %8,6 K: 85; %91,4 (2016-2017)		
	b. İlkokul				E: 113.842; %38,9 K: 179.036; %61,1 (2016-2017)	E: 484; %35,3 K: 886; %64,7 (2016-2017)		
	c. Ortaokul				E: 140.919; %43,4 K: 183.431; %56,6 (2016-2017)	E: 650; %43,9 K: 831; %56,1 (2016-2017)		
	d. Genel ortaöğretim				E: 74.599; %50,7 K: 72.453; %49,3 (2016-2017)	E: 253; %51,1 K: 242; %48,9 (2016-2017)		
	e. Mesleki ve teknik ortaöğretim				E: 94.780; %51,0 K: 91.208; %49,0 (2016-2017)	E: 249; %48 K: 270; %52 (2016-2017)		
<ul style="list-style-type: none"> Eğitim hakkı Ayrımcılık yasağı Eşitlik/Toplumsal cinsiyet eşitliği Dönüştürücü eşitlikten yararlanma hakkı 	9. "Taşıma uygulaması" yapılan eğitim kademelerinde taşınan öğrencilerin cinsiyete göre dağılımı	MEB istatistikleri	Yılda bir		E: 417.080; %50,9 K: 401.759; %49,1 (2016-2017)	E: 2.775; %53 K: 2.459; %47 (2016-2017)		
<ul style="list-style-type: none"> Eğitim hakkı Ayrımcılık yasağı Eşitlik/Toplumsal cinsiyet eşitliği 	10 ilköğretimde eğitimde burslardan yararlanan öğrencilerin cinsiyete göre dağılımı	MEB istatistikleri	Yılda bir		E: 38.619; %47,7 K: 42.344; %52,3 (2016-2017)			

Norm	Gösterge	Veri Kaynağı	İzleme Sıklığı	Sorumlu Kurum / Kuruluş	Gösterge Değerleri			
					Temel alınacak veri / mevcut veri		Son ölçülen değer	
					TR	İl	TR	İl
<ul style="list-style-type: none"> • Dönüştürücü eşitlikten yararlanma hakkı 								
<ul style="list-style-type: none"> • Eğitim hakkı • Ayrımcılık yasağı • Eşitlik/Toplumsal cinsiyet eşitliği • Dönüştürücü eşitlikten yararlanma hakkı 	11. Ortaöğretimde eğitimde burslardan yararlanan toplam öğrencilerin cinsiyete göre dağılımı	Kredi ve Yurtlar Kurumu istatistikleri MEB istatistikleri	Yılda bir		E: 45.167; %45,4 K: 54.414; %54,6 (2016-2017)			
<ul style="list-style-type: none"> • Eğitim hakkı • Ayrımcılık yasağı • Eşitlik/Toplumsal cinsiyet eşitliği • Dönüştürücü eşitlikten yararlanma hakkı 	12. Eğitim kademeleri ve eğitim türü ayrımında özel eğitime devam eden k/e öğrenci sayıları ve oranı							
	a. İlköğretim	MEB istatistikleri	Yılda bir					
	b. Ortaöğretim							

5.3. SAĞLIK

Norm	Gösterge	Veri Kaynağı	İzleme Sıklığı	Sorumlu Kurum / Kuruluş	Gösterge Değerleri			
					Temel alınacak veri / mevcut veri		Son ölçülen değer	
					TR	İl	TR	İl
<ul style="list-style-type: none"> • Eşitlik • Ayrımcılık yasağı • Yaşam hakkı • Erişebilirlik • Kalite 	1. 18 yaşından önce evlenmiş kadınların oranı	TÜİK Evlenme İstatistikleri TNSA	Yılda bir					
<ul style="list-style-type: none"> • Eşitlik • Ayrımcılık yasağı • Yaşam hakkı • Erişebilirlik • Kalite 	2. Adolesan doğum sayısı ve toplam doğumlar içindeki oranı	TÜİK Doğum İstatistikleri TNSA	Yılda bir		Kars ilinde 15-19 yaş arası doğum oranı binde 48'dir.			
<ul style="list-style-type: none"> • Eşitlik • Ayrımcılık yasağı • Yaşam hakkı • Erişebilirlik • Kalite 	3. Gebe başına ortalama izlem	Sağlık Bakanlığı İstatistikleri TNSA	Yılda bir					

Norm	Gösterge	Veri Kaynağı	İzleme Sıklığı	Sorumlu Kurum / Kuruluş	Gösterge Değerleri			
					Temel alınacak veri / mevcut veri		Son ölçülen değer	
					TR	İl	TR	İl
<ul style="list-style-type: none"> • Sağlık hakkı • Sağlığın korunması hakkı • Yaşam hakkı • Toplumsal cinsiyet eşitliği 	4. Bebek ölüm hızı (1000 canlı doğumda)	Sağlık Bakanlığı İstatistikleri TNSA	Yılda bir		E: 10,5 K: 9,4	E: 21 K: 23		
<ul style="list-style-type: none"> • Sağlık hakkı • Sağlığın korunması hakkı • Yaşam hakkı • Toplumsal cinsiyet eşitliği 	5. Anne ölüm oranı (yüz binde)	Sağlık Bakanlığı İstatistikleri TNSA	Yılda bir		14,7 (2013)			
<ul style="list-style-type: none"> • Toplumsal cinsiyet eşitliği • Farklılık eşitliği • Dönüştürücü eşitlik • Erişebilirlik • Kalite 	6. Aile planlamasında karşılanmayan gereksinim	TNSA	Yılda bir		%32,0 (2013)			

5.4. SİYASİ KATILIM

Norm	Gösterge	Veri Kaynağı	İzleme Sıklığı	Sorumlu Kurum / Kuruluş	Gösterge Değerleri			
					Temel alınacak veri / mevcut veri		Son ölçülen değer	
					TR	İl	TR	İl
<ul style="list-style-type: none"> • Siyasal kararlara katılımında cinsiyet eşitliği • Yerel seçimlere eşit katılım hakkı 	1. Belediyeler/il genel meclisleri başkanları ve üyeleri içinde kadın-erkek oranı	Seçim verileri	Seçim dönemleri		E: %89,3 K: %10,7 (2014)	E: %92,0 K: %8,0 (2014)		
<ul style="list-style-type: none"> • Siyasal kararlara katılımında cinsiyet eşitliği 	2. Siyasal partilerin merkez, il ve ilçe başkan ve yönetim kurulları içinde kadın oranı	Siyasal partilerin genel merkez verileri	Yılda bir		Merkez AKP: %19,4 CHP: %27,3 HDP: %47,8 MHP: %6,5 (2017)	İl AKP: CHP: HDP: MHP:		
<ul style="list-style-type: none"> • Siyasal kararlara katılımında cinsiyet eşitliği • Yerel seçimlere eşit katılım hakkı 	3. Seçimlerde siyasal parti aday listelerinden aday olan kadın oranı	Seçim dönemlerinde aday listeleri ve kazanan listeleri üzerinde	Seçim dönemleri		Aday olan Kadın AKP: %21,0 CHP: %22,8 HDP: %37,8 MHP: %13,2			

Norm	Gösterge	Veri Kaynağı	İzleme Sıklığı	Sorumlu Kurum / Kuruluş	Gösterge Değerleri			
					Temel alınacak veri / mevcut veri		Son ölçülen değer	
					TR	İl	TR	İl
		yapılacak araştırma, Kadın Koalisyonu			İyi Parti: %26,3 (2018)			
• Siyasal kararlara katılımında cinsiyet eşitliği	4. İlin çıkardığı milletvekilleri içinde K/E oranı	Yüksek Seçim Kurulu	Seçim dönemleri					
• Kamu yönetimine katılma hakkı	5. Kamu kurumlarında üst düzey kamu yöneticileri içinde kadın-erkek oranı	Devlet Personel Başkanlığı verileri	Yılda bir		E: %92,0 K: %8,0 (2015)			
• Kamu yönetimine katılma hakkı	6. Kamuda çalışan uzman meslek mensupları içinde kadın-erkek sayısı / oranı							
	a. Memur	Devlet Personel Başkanlığı verileri	Yılda bir		E: %59,3 K: %40,7 (2015)			
	b. Kadın vali, vali yardımcısı ve kaymakam sayısı				Vali: 2 Vali Yrd: 8 Kaymakam: 12			
	c. Rektör	YÖK	Yılda bir		E: %91,0 K: %9,0 (2017)			
	d. Akademisyen	YÖK	Yılda bir		E: %57 K: %43 (2017)			
	e. Mühendis, mimar ve şehir plancısı	Devlet Personel Dairesi	Yılda bir		E: %56,5 K: %43,5 (2017)			
	f. Avukat	Türkiye Barolar Birliği	Yılda bir		E: %57,8 K: %42,2 (2017)			
• Siyasal kararlara katılım hakkı	7. Mahalle muhtarları arasında erkek / kadın sayısı ve oranı	İçişleri Bakanlığı Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü Türkiye Mahalle Muhtarları Federasyonu istatistikleri	Seçim dönemleri		E: 49.618; %98,7 K: 674; %1,3			

Norm	Gösterge	Veri Kaynağı	İzleme Sıklığı	Sorumlu Kurum / Kuruluş	Gösterge Değerleri				
					Temel alınacak veri / mevcut veri		Son ölçülen değer		
					TR	İl	TR	İl	
<ul style="list-style-type: none"> • Siyasal kararlara katılımında cinsiyet eşitliği 	8. Siyasal partilerin gençlik kolları başkanları ve yönetiminde kadın erkek oranı	Siyasal Partilerin Genel Merkez Verileri	Partilerin kongre, kurultay, seçim /atama dönemleri nde						

5.5. KADINA YÖNELİK ŞİDDET

Norm	Gösterge	Veri Kaynağı	İzleme Sıklığı	Sorumlu Kurum / Kuruluş	Gösterge Değerleri			
					Temel alınacak veri / mevcut veri		Son ölçülen değer	
					TR	İl	TR	İl
<ul style="list-style-type: none"> • Yaşama hakkı • İşkence ve kötü muameleden korunma hakkı • Ayrımcılık yasağı • Eşitlik • Şiddetsizlik • Toplumsal cinsiyet eşitliği 	1. İl düzeyinde resmi kayıtlara göre fiziksel şiddet oranı	ASPB İl Müdürlüğü	Yılda bir		G/D	Partner: Partner dışı:	G/D	
		Sağlık İl Müdürlüğü	Yılda bir			Partner: Partner dışı:		
		İl Emniyet Müdürlüğü	Yılda bir			Partner: Partner dışı:		
<ul style="list-style-type: none"> • Yaşama hakkı • İşkence ve kötü muameleden korunma hakkı • Ayrımcılık yasağı • Eşitlik • Şiddetsizlik • Toplumsal cinsiyet eşitliği 	2. İl düzeyinde resmi kayıtlara göre gebelik döneminde fiziksel şiddet oranı	ASPB İl Müdürlüğü	Yılda bir		G/D	Partner: Partner dışı:	G/D	
		Sağlık İl Müdürlüğü	Yılda bir			Partner: Partner dışı:		
		İl Emniyet Müdürlüğü	Yılda bir			Partner: Partner dışı:		
<ul style="list-style-type: none"> • Yaşama hakkı 	3. İl düzeyinde resmi kayıtlara göre cinsel şiddet oranı	ASPB İl Müdürlüğü	Yılda bir		G/D	Partner: Partner dışı:	G/D	

Norm	Gösterge	Veri Kaynağı	İzleme Sıklığı	Sorumlu Kurum / Kuruluş	Gösterge Değerleri			
					Temel alınacak veri / mevcut veri		Son ölçülen değer	
					TR	İl	TR	İl
<ul style="list-style-type: none"> • İşkence ve kötü muameleden korunma hakkı • Ayrımcılık yasağı • Eşitlik • Şiddetsizlik 		Sağlık İl Müdürlüğü	Yılda bir		Partner: Partner dışı:			
		İl Emniyet Müdürlüğü	Yılda bir		Partner: Partner dışı:			
<ul style="list-style-type: none"> • Kişi dokunulmazlığı hakkı • Kişi hürriyeti ve güvenliği • Yaşama hakkı • İşkence ve kötü muameleden korunma hakkı • Ayrımcılık yasağı • Eşitlik/Toplumsal cinsiyet eşitliği • Şiddetsizlik 	4. Tedbir kararı olduğu hâlde öldürülen kadınların sayısı ve kadın cinayetleri içindeki oranı	ASPB Kadın Cinayetlerini Durduracağız Platformu	Yılda bir					
<ul style="list-style-type: none"> • Yaşama hakkı • İşkence ve kötü muameleden korunma hakkı • Fiziksel, ahlaki ve ruhsal bütünlüğe saygı • Çocuk koruma hakkı, gerekli özeni gösterme 	5. Toplumsal cinsiyet eşitliği ve KYTCTŞ konusunda;							
	a. eğitime katılan şiddet faillerinin oranı	ASPİM	Yılda bir					
	b. eğitime katılanlar içinde eğitimi tamamlayan şiddet faillerinin oranı							
<ul style="list-style-type: none"> • Yaşama hakkı • Kötü muamele ve işkenceden korunma hakkı • İnsan onuruna saygı • Özgürlük ve güvenlik hakkı • Kanun karşısında eşit korunma hakkı • Sağlık hakkı • Eşit sağlık hakkına erişim hakkı 	6. İl düzeyinde kadın dayanışma/danışma merkezi sayısı	ASPB-KSGM	Yılda bir		1-ŞÖNİM (2018)			

Norm	Gösterge	Veri Kaynağı	İzleme Sıklığı	Sorumlu Kurum / Kuruluş	Gösterge Değerleri			
					Temel alınacak veri / mevcut veri		Son ölçülen değer	
					TR	İl	TR	İl
<ul style="list-style-type: none"> Sosyal hizmetlerden yararlanma hakkı 								
<ul style="list-style-type: none"> Yaşama hakkı Kötü muamele ve işkenceden korunma hakkı İnsan onuruna saygı, özgürlük ve güvenlik hakkı Kanun karşısında eşit korunma hakkı Sağlık hakkı Eşit sağlık hakkına erişim hakkı Sosyal hizmetlerden yararlanma hakkı 	7. İl düzeyindeki kadın sığınmaevi sayısı	ASPB-KSGM	Yılda bir		143 (2018)			
<ul style="list-style-type: none"> Yaşama hakkı Kötü muamele ve işkenceden korunma hakkı İnsan onuruna saygı, özgürlük ve güvenlik hakkı Kanun karşısında eşit korunma hakkı Sağlık hakkı Eşit sağlık hakkına erişim hakkı Sosyal hizmetlerden yararlanma hakkı 	8. İl düzeyinde Avrupa Kadın Erkek Eşitliği Şartını onaylayan belediye sayısı ve oranı	TBB	Yılda bir		23 Belediye (2018)	Kars Belediyesi		
<ul style="list-style-type: none"> Yaşama hakkı Kötü muamele ve işkenceden korunma hakkı İnsan onuruna saygı, özgürlük ve güvenlik hakkı 	9. Yükseköğretimde cinsel taciz merkezi bulunan üniversite sayısı	İldeki Üniversiteler	Yılda bir			Yok		

Norm	Gösterge	Veri Kaynağı	İzleme Sıklığı	Sorumlu Kurum / Kuruluş	Gösterge Değerleri			
					Temel alınacak veri / mevcut veri		Son ölçülen değer	
					TR	İl	TR	İl
<ul style="list-style-type: none"> • Kanun karşısında eşit korunma hakkı • Sağlık hakkı • Eşit sağlık hakkına erişim hakkı • Sosyal hizmetlerden yararlanma hakkı 								
<ul style="list-style-type: none"> • Yaşama hakkı, kötü muamele ve işkenceden korunma hakkı • İnsan onuruna saygı, özgürlük ve güvenlik hakkı • Kanun karşısında eşit korunma hakkı • Sağlık hakkı • Eşit sağlık hakkına erişim hakkı • Sosyal hizmetlerden yararlanma hakkı 	10. Güncel KYTCTŞ ile Mücadele İl Eylem Planı var mı?	ASPİM	2020'de kontrol edilecek		Evet (Kadının Güçlenmesi Strateji Belgesi ve Eylem Planı 2018-2023)	Evet (KYŞ İl Eylem Planı 2015-2019)		
<ul style="list-style-type: none"> • Yaşama hakkı • Kötü muamele ve işkenceden korunma hakkı • İnsan onuruna saygı, özgürlük ve güvenlik hakkı • Kanun karşısında eşit korunma hakkı • Sağlık hakkı • Eşit sağlık hakkına erişim hakkı • Sosyal hizmetlerden yararlanma hakkı 	11. Eşitlik birimi olan belediye sayısı	İl ve ilçe belediyeler	Yılda bir		14 (2018)	Kars Belediyesi (2018)		

5.6. İNSAN / KADIN TİCARETİ

Norm	Gösterge	Veri Kaynağı	İzleme Sıklığı	Sorumlu Kurum / Kuruluş	Gösterge Değerleri			
					Temel alınacak veri / mevcut veri		Son ölçülen değer	
					TR	İl	TR	İl
• Her türlü sömürüden korunma, özgürlük, güvenli yaşam hakkı.	1. Cinsiyete göre ayrıştırılmış insan ticareti mağduru sayısı	GİGM	Yılda bir		181 (2016)			
• Her türlü sömürüden korunma, özgürlük, güvenli yaşam hakkı.	2. İnsan ticareti mağdurları için sığınak sayısı	GİGM	Yılda bir		2 (2018)	Yok		

5.7. KENTSEL HAKLAR VE HİZMETLER

Norm	Gösterge	Veri Kaynağı	İzleme Sıklığı	Sorumlu Kurum / Kuruluş	Gösterge Değerleri			
					Temel alınacak veri / mevcut veri		Son ölçülen değer	
					TR	İl	TR	İl
• Toplumsal cinsiyet eşitliği	1. Kars Belediyesinde çalışan kadın personel sayısı ve oranı	İçişleri Bakanlığı Mahalli İdareler Gn.Md. Belediye İnsan Kaynakları Birimi	Yılda bir		G/D		G/D	
• Toplumsal cinsiyet eşitliği	2. Tapu sahibi kadın oranı	Belediye İmar ve Şehircilik Birimi Tapu ve Kadastro İl Müdürlüğü	Yılda bir		G/D		G/D	
• Toplumsal cinsiyet eşitliği	3. Kars Belediyesinde ulaştırma biriminde çalışan kadın personel oranı	Belediye Ulaştırma Birimi	Yılda bir		G/D		G/D	
• Toplumsal cinsiyet eşitliği	4. Belediyelerin Kent Konseyi Genel Kurulunda kadın/erkek sayısı ve oranı	Kent Konseyi	Yılda bir		G/D		G/D	
• Toplumsal cinsiyet eşitliği • İnsan onuruna saygı	5. Belediyeye kadınlardan gelen güvenlikle ilgili dilekçe ve şikayetlerin oranı	Belediye Dilek, Şikayet ve İstek Kabul Birimi	Yılda bir		G/D		G/D	

Norm	Gösterge	Veri Kaynağı	İzleme Sıklığı	Sorumlu Kurum / Kuruluş	Gösterge Değerleri			
					Temel alınacak veri / mevcut veri		Son ölçülen değer	
					TR	İl	TR	İl
<ul style="list-style-type: none"> • Toplumsal cinsiyet eşitliği • İnsan onuruna saygı • Ayrımcılık yasağı 	6. Erişilebilirlik;							
	a. Kaldırım genişliği açısından puset ve tekerlekli sandalye dostu olan kaldırımların oranı	Kars Belediyesi Fen İşleri Birimi	Yılda bir		G/D		G/D	
	b. Kentte rampalı kaldırımların oranı	Engelli STKlar						
	c. Kaldırım genişliği açısından yaya dostu olan kaldırımların oranı	ASPB						
	d. Kentte kaldırım yüksekliği açısından yaya dostu olan kaldırımların oranı							
	e. Sesli trafik ışığı sayısı ve oranı							
	f. Toplu taşıma araçlarında sesli anons sistemi olanların sayısı ve oranı							
	g. Toplu taşıma duraklarda sesli anons sistemi olanların sayısı ve oranı							
	h. Toplu taşıma araçlarında engelli rampası olanların sayısı ve oranı							
	ı. Kaldırımların görme engelli şeridi bulundurması oranı							
<ul style="list-style-type: none"> • Toplumsal cinsiyet eşitliği • İnsan onuruna saygı • Ayrımcılık yasağı 	9. Kamu binalarında;							
	a. Personel için bebek bakım odası olanların sayısı ve oranı	Belediye Fen İşleri Birimi	Yılda bir		G/D		G/D	
	b. Hizmet alanlar için bebek bakım odası olanların sayısı ve oranı	Kars Belediyesi						
	c. Hizmet alanlar için kadın tuvaleti olanların sayısı ve oranı	Kadın Çalışmaları Birimi						
	d. Personel için engelli tuvaleti olan binaların sayısı ve oranı							
e. Hizmet alanlar için engelli tuvaleti olan binaların sayısı ve oranı								
<ul style="list-style-type: none"> • Toplumsal cinsiyet eşitliği 	10. Kars Belediyesi'nin;							
	a. Spor okulu/kursları hizmetinden yararlanan kadın ve erkeklerin sayısı ve oranı	Kars Belediyesi	Yılda bir		G/D		G/D	

Norm	Gösterge	Veri Kaynağı	İzleme Sıklığı	Sorumlu Kurum / Kuruluş	Gösterge Değerleri			
					Temel alınacak veri / mevcut veri		Son ölçülen değer	
					TR	İl	TR	İl
	b. Spor okulu/kursları hizmetinden yararlanan engelli kadın ve erkeklerin sayısı ve oranı							
	c. Yaz - + spor okulu ve kursları hizmetinden yararlanan k/e çocuk oranı							
	d. Yaz - + spor okulu ve kursları hizmetinden yararlanan engelli k/e çocuk oranı							
• Toplumsal cinsiyet eşitliği	11. Kent içindeki parklardan;							
	a. Elverişli koşullarda spor aleti donanımı mevcut olanların oranı	Belediye Park ve Bahçeler Birimi	Yılda bir		G/D		G/D	
	b. Elverişli koşullarda yürüyüş parkuru mevcut olanların oranı							
• Toplumsal cinsiyet eşitliği	12. Belediyenin;							
	a. Kütüphane hizmetinden yararlanan kadınların oranı	Belediye Kültür İşleri Birimi	Yılda bir		G/D		G/D	
	b. Kültürel etkinlik hizmetlerinden (sinema, tiyatro, müze, konser, panel vb.) yararlanan kadınların oranı	Belediye sosyal hizmetler birimi						
	c. Etüt merkezi ve kütüphanelerinden yararlanan kız çocuğu oranı							
• Toplumsal cinsiyet eşitliği • İnsan onuruna saygı	13. Belediyenin evde bakım yardımı hizmetinden yararlanan kadın/erkek oranı							
	a. yararlanan kadın/erkek oranı	Sosyal İşler Müd.	Yılda bir		G/D		G/D	
	b. Hizmet verenlerin kadın/erkek oranı							

5.8. SPOR

Norm	Gösterge	Veri Kaynağı	İzleme Sıklığı	Sorumlu Kurum / Kuruluş	Gösterge Değerleri			
					Temel alınacak veri / mevcut veri		Son ölçülen değer	
					TR	İl	TR	İl
<ul style="list-style-type: none"> • Çalışma hakkı • Spora katılım hakkı • Eşitlik • Toplumsal cinsiyet eşitliği 	1. Lisanslı kadın ve erkek sporcu oranı	Spor Genel Müdürlüğü verileri TÜİK sporcu verileri	Yılda bir		E: %71,4 K: %28,6 (2017)	E: %69,2 K: %30,8 (2017)		
<ul style="list-style-type: none"> • Çalışma hakkı • Spora katılım hakkı • Eşitlik • Toplumsal cinsiyet eşitliği 	2. Faal kadın ve erkek sporcu oranı	Spor Genel Müdürlüğü verileri TÜİK sporcu verileri	Yılda bir		E: %62,7 K: %37,3			
<ul style="list-style-type: none"> • Çalışma hakkı • Spora katılım hakkı • Eşitlik • Toplumsal cinsiyet eşitliği 	3. Spor dallarına göre kadın ve erkek sporcu oranı							
	a. Jimnastik	Spor Genel Müdürlüğü verileri TÜİK sporcu verileri	Yılda bir		E: %37,8 K: %62,2 (2017)			
	b. Voleybol			E: %39,7 K: %60,3 (2017)				
	c. Dans sporları			E: %41,4 K: %59,6 (2017)				
	d. Halk oyunları			E: %41,6 K: %59,4 (2017)				
	e. Futbol			E: %99,0 K: %1,0 (2017)				
	f. Güreş			E: %94,4 K: %5,6 (2017)				
	g. Bilardo			E: %92,2 K: %7,8 (2017)				
	h. Otomobil sporları			E: %90,5 K: %9,5				

Norm	Gösterge	Veri Kaynağı	İzleme Sıklığı	Sorumlu Kurum / Kuruluş	Gösterge Değerleri				
					Temel alınacak veri / mevcut veri		Son ölçülen değer		
					TR	İl	TR	İl	
					(2017)				
<ul style="list-style-type: none"> Eşitlik Toplumsal cinsiyet eşitliği 	4. Spor kurumlarında karar alma mekanizmalarındaki kadın ve erkek oranı								
	a. Federasyon yönetim kurulu/federasyon il temsilcisi b. Gençlik Hizmetleri ve Spor İl/ilçe Müdürü ve Şube Müdürleri	Gençlik ve Spor Bakanlığı	Yılda bir		E: %97,0 K: %3,0				
		Federasyon			GSM İl E: %100,0				
		GHSİM web sayfaları			GSM İlçe E: 510; %97,5 K: 1; %2,5	GSM İlçe E: ...; %... K: ...; %...			
		Faaliyet raporu							
<ul style="list-style-type: none"> Eşitlik Toplumsal cinsiyet eşitliği 	5. Antrenörlük sertifikasına sahip kadın ve erkek antrenör sayısı ve oranı								
	a. Federasyona bağlı	TÜİK SGM web sayfaları	Yılda bir		E: 6.027; %73,6 K: 2.167; %26,4	E: %78 K: %22			
	b. GHSİM'e bağlı	GHSİM	Yılda bir		E: 2.662; %77,6 K: 768; %22,4				

5.9. MEDYA

Norm	Gösterge	Veri Kaynağı	İzleme Sıklığı	Sorumlu Kurum / Kuruluş	Gösterge Değerleri				
					Temel alınacak veri / mevcut veri		Son ölçülen değer		
					TR	İl	TR	İl	
<ul style="list-style-type: none"> Toplumsal cinsiyet eşitliği 	1. İletişim araçlarını kullanan kadın ve erkek sayısı/oranı İnternet (16-74)	TÜİK Yeni iletişim teknolojileri alanındaki meslek örgütleri	Yılda bir		E: %75,1 K: %58,7				
<ul style="list-style-type: none"> Toplumsal cinsiyet eşitliği Çalışma hakkı 	2. Yerel medya çalışanlarının cinsiyete göre dağılımı (gazete + televizyon)	Yerel medya	Yılda bir		G/D		G/D		
<ul style="list-style-type: none"> Toplumsal cinsiyet eşitliği Çalışma hakkı 	3. Yerel medya yöneticileri arasında kadın /erkek sayısı (gazete + televizyon)	Yerel medya	Yılda bir		G/D		G/D		

5.10. DİN HİZMETLERİ

Norm	Gösterge	Veri Kaynağı	İzleme Sıklığı	Sorumlu Kurum / Kuruluş	Gösterge Değerleri				
					Temel alınacak veri / mevcut veri		Son ölçülen değer		
					TR	İl	TR	İl	
<ul style="list-style-type: none"> • Din ve inanç özgürlüğü, • Devletin toplumsal cinsiyet eşitliğini gerçekleştirme görevi 	1. DİB Kur'an kurslarına giden öğrencilerin sayısı ve oranı	DİB	Yılda bir		E: 107.012; %15,9 K: 567.691; %84,1 (2017)				
<ul style="list-style-type: none"> • Din ve inanç özgürlüğü, • Devletin toplumsal cinsiyet eşitliğini gerçekleştirme görevi 	2. MEB - İmam Hatip Liselerinde eğitim alan öğrencilerin sayısı ve oranı	MEB	Yılda bir		E: 284.218; %44,0 K: 361.100; %56,0 (2016-2017)				
<ul style="list-style-type: none"> • Din ve inanç özgürlüğü, • Devletin toplumsal cinsiyet eşitliğini gerçekleştirme görevi 	3. MEB Din Öğretimi Genel Müdürlüğü'ne bağlı imam hatip açık öğretim liselerinde öğrenci sayısı ve oranı	MEB	Yılda bir		E: 51.717; %37,0 K: 87.085; %63,0 (2016-2017)				
<ul style="list-style-type: none"> • Devletin toplumsal cinsiyet eşitliğini gerçekleştirme görevi 	4. İl / İlçe müftülüklerinde kadın/erkek şube müdürü oranı	DİB	Yılda bir			E: 3 K: 0			
<ul style="list-style-type: none"> • Devletin toplumsal cinsiyet eşitliğini gerçekleştirme görevi 	5. İl / İlçe müftülüklerinde kadın/erkek vaiz oranı	DİB	Yılda bir			E: 10 K: 0			
<ul style="list-style-type: none"> • Devletin toplumsal cinsiyet eşitliğini gerçekleştirme görevi 	6. İl / İlçe müftülüklerinde kadın/erkek Kur'an kursu öğreticisi oranı	DİB	Yılda bir			E: 48; %77,4 K: 14; %22,6			

6. PLAN YÖNETİMİNE İLİŞKİN DÜZENLEMELER

6.1. Yerel Eşitlik İzleme Platformu

Not: Bu bölüm yerel izleme platformları tarafından tartışılıp netleştirilecek.

Yerel İzleme Platformunun temel amacı toplumsal cinsiyet eşitliğini göstergeler yoluyla izlemek, izleme sonuçlarını ilgili kurumlarla/kamuoyuyla paylaşarak politika geliştirme ve hizmet üretme süreçlerine katkıda bulunmaktır. Platformda kamu kurumları, yerel yönetimler ve Sivil Toplum Kuruluşları (STK) yer almaktadır. Platformun öncelikli işlevi proje paydaşlarının işbirliğiyle Yerel İzleme Planını hazırlamak ve uygulamaktır.

Yerel İzleme Platformunun işleyişine ilişkin ilkeler proje illerindeki paydaşlarla birlikte belirlenmiştir. Katılımcı bir biçimde oluşturulan ilkeler şunlardır:

- Yatay bir örgütlenme: STK, belediye ve kamu kurumlarının eşit katılımını öngören gönüllü bir birliktelik
- Ekip çalışması: Platformda bulunan bireylerin-kurumların bilgilerini bir araya getirdiği, birlikte ürettiği bir çalışma biçimi
- Bağımsız ve tarafsız bir oluşum: Bağımsız bir biçimde işleyebilen bir yapılanma

Yerel Eşitlik İzleme Platformu tarafından yıllık izleme raporları hazırlanır ve ilgili paydaşlarla, kamuoyuyla paylaşılır.

Yerel izleme platformu 3 ayda bir toplanır. **(Ne sıklıkla toplanır?)**

Yerel İzleme Platformlarında gündeme gelen her konu üyelerle tartışılır. Kararlar nitelikli çoğunlukla alınır. **(Kararları nasıl verir?)**

Yerel İzleme Platformu üyelerinin birinin ya da birkaçının teklifi ile ve platform üyelerinden herhangi bir itiraz olmaması durumunda Platforma yeni bir üye alınabilir. İtiraz durumunda oylama ile karar verilir. **(Kim üye olur? Üyelik nasıl olur? Üyelikten çıkarma?)**

Yerel İzleme Platformunun koordinasyonu, platform içinde gönüllülerden oluşan kolaylaştırıcı grup tarafından yapılır. **(Platformun koordinasyonu, sekretaryası?)**

Yerel izleme platformunun hangi iletişim kanallarını kullanacağı, koşullara ve olanaklara göre belirlenir. **(hangi iletişim kanalları? Raporları nasıl paylaşacak, hangi araçlar kullanılacak, vb.)**

Yerel İzleme Platformu Yerel Eşitlik İzleme Eylem Planının koordinatör kuruluşudur.

6.2. Yıllık raporlama

Yerel Eşitlik İzleme Planı'nda yer alan göstergeler yıllık olarak raporlanır. Yerel Eşitlik İzleme Platformu, Ek-1'de verilen yıllık raporlama şablonunu kullanarak her gösterge için verileri ilgili sorumlu kuruluştan verinin yayımlandığı tarihten itibaren en geç iki hafta içinde alır ve rapor şablonuna işler. Taslak yıllık rapor en geç bir sonraki yılın Mayıs ayı içinde yayımlanır. Bu döneme kadar verisi alınamayan göstergelere ilişkin bölümler boş bırakılır. Eksik verilerin alınması durumunda rapor güncellenir.

6.3. İzleme Eylem Planı Hazırlama Süreci

Mevcut Eylem Planı'nın son yılı içinde bir sonraki üç yıllık döneme ait plan Yerel Eşitlik İzleme Platformu tarafından hazırlanır. Platform, yeni izleme planının hazırlanmasına ilişkin faaliyetleri, hazırlık takvimini ve hazırlık için ihtiyaç duyulacak kaynakları mevcut eylem planının sondan bir önceki yılı içinde Mayıs-Haziran döneminde netleştirir. Hazırlık faaliyetleri için ihtiyaç duyulacak kaynağın ilgili yerel yönetim ve/veya kamu kurumlarının bir sonraki yıla ait kurum bütçelerinde yer alması için talepte bulunur.

Bir sonraki döneme ait Yerel İzleme Eylem Planı, planlanan hazırlık takvimine göre mevcut Eylem Planı'nın son yılı içinde Mayıs-Aralık döneminde hazırlanarak Yerel Eşitlik İzleme Platformu tarafından yürürlüğe konur.

Yukarıda sunulan çerçevede yeni Eylem Planı'nın hazırlanması süreci için takvim aşağıda verilmiştir:

Yeni Eylem Planı'nın Hazırlanması Aşamaları	Mevcut Eylem Planı'nın sondan önceki yılı		Mevcut Eylem Planı'nın son yılı (Yeni Eylem Planı'nın hazırlandığı yıl)
	Mayıs-Haziran	Temmuz-Aralık	Mayıs-Aralık
Yeni Eylem Planı'nın hazırlanmasına ilişkin faaliyetlerin ve kaynak ihtiyacının belirlenmesi; kaynak talebinin ilgili yerel yönetim ve/veya kamu kurumlarına sunulması	X		
Kaynak talebinin değerlendirilmesi ve ilgili kurum bütçelerinde yer verilmesi		X	
Yeni Eylem Planı'nın hazırlanması ve yürürlüğe konması			X

EKLER

EK-1. Yıllık İzleme Raporu Şablonu

Yerel Eşitlik İzleme Eylem Planı

2019 – 2021

Kars

Yıllık İzleme Raporu

2019

Mayıs 2020

TASLAKTIR

İÇİNDEKİLER

KISALTMALAR	...
YÖNETİCİ ÖZETİ	...
GÖSTERGELERE GÖRE YILLIK GERÇEKLEŞME	...
A. EĞİTİM	...
A.1. Ortaöğretimde kız çocukları okullaşma oranı	...
A.2.
B.
B.1.
B.2.

TASLAKTIR

KISALTMALAR

.....
.....
.....
.....

YÖNETİCİ ÖZETİ [En fazla 2 sayfa]

GÖSTERGELERE GÖRE YILLIK GERÇEKLEŞME

[Gösterge grubu] A. EĞİTİM					
[Gösterge] A.1. Her eğitim düzeyinde kamusal eğitim kurumlarında kız-erkek öğrenci oranı					
Sorumlu kuruluş	İl Milli Eğitim Müdürlüğü	Veri kaynağı	MEB istatistikleri ve STK raporları	İzleme sıklığı	Yılda bir
Yılın başındaki değer		%92,1	Yıl sonu gerçekleşme		%92,7
Değerlendirme:					
İmkan ve zorluklar:					
Öneriler:					
[Gösterge] A.2.					
Koordinatör kurum /kuruluş	Veri kaynağı	İzleme sıklığı
Yılın başındaki değer		Yıl sonu gerçekleşme	
Değerlendirme:					

İmkan ve zorluklar:					
Öneriler:					
[Gösterge] A.3.					
Koordinatör kurum /kuruluş	Veri kaynağı	İzleme sıklığı
Yılın başındaki değer	Yıl sonu gerçekleşme		
Değerlendirme:					
İmkan ve zorluklar:					
Öneriler:					
[Gösterge grubu] B.					
[Gösterge] B.1.					
Koordinatör kurum /kuruluş	Veri kaynağı	İzleme sıklığı
Yılın başındaki değer	Yıl sonu gerçekleşme		
Değerlendirme:					

İmkan ve zorluklar:

Öneriler:

[Gösterge] B.2.

Koordinatör kurum /kuruluş	Veri kaynağı	İzleme sıklığı
Yılın başındaki değer	Yıl sonu gerçekleşme

Değerlendirme:

İmkan ve zorluklar:

Öneriler: